

Folketinget
Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

København, den 2.
november 2006
Sagsnr.: 5584

./.

Hermed fremsendes til Folketinget, Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri's orientering udkast til forslag til lov om gødning og jordforbedringsmidler m.m. Udkastet er sendt i høring den 18. oktober 2006 med høringsfrist den 15. november 2006. Forslaget forventes fremsat for Folketinget januar II 2007.

Der henvises til vedlagte kopi af høringsbrev samt oversigt over høringsparter.

Hans Christian Schmidt

/Henry D. Lanng

Til høringspartnerne på vedlagte høringsliste

Den 18 oktober 2006

Sagsnr.: 5584

Ref.: 2.2/PEBE/dha

tlf: 33 92 21 42

Fax: 33 12 46 86

Høring om udkast til forslag til lov om gødning, jordforbedringsmidler m.m.

Hermed fremsendes (kun elektronisk) udkast til forslag til lov om gødning og jordforbedringsmidler m.m. med anmodning om bemærkninger.

Bemærkninger til udkastet bedes være Fødevarerministeriet i hænde **senest onsdag den 15. november 2006, kl. 16.00.**

Bemærkningerne kan sendes på mail til 2afd2kt@fvm.dk eller pr. post til Fødevarerministeriet, 2.2 kontor, Holbergsgade 2, 1057 København K.

Lovforslaget viderefører i hovedtræk elementerne i den gældende lov om gødning og jordforbedringsmidler m.m., idet bestemmelserne forenkles og moderniseres.

Det er hensigten, at hensynet til miljøet og til menneskers, dyrs eller planters sundhed fremover vil indgå på lige fod med hensynet til jordbrugernes behov for oplysninger om kvalitet af gødning og jordforbedringsmidler m.m.

Den gældende lov regulerer bestemmelser om opbevaring og salg, mens loven ifølge forslaget vil kunne regulere produktion, opbevaring, køb, salg, distribution, import og eksport af alle gødninger og jordforbedringsmidler m.m. gennem hele handelskæden, ligesom der bliver mulighed for at registrere samtlige led i handelskæden.

Fødevarerministeren vil efter forslaget fremover kunne forbyde salg eller anvendelse af et produkt, hvis der er begrundet mistanke om, at det udgør en fare for menneskers, dyrs eller planters sundhed, eller udgør en risiko for miljøet, indtil resultatet af en iværksat undersøgelse foreligger.

Med hjemmel i lovforslagets § 1 vil køb og salg af produkter, der udgør en sikkerhedsrisiko for Danmark, som f.eks. ammoniumnitrat, fremover kunne forbydes helt, eller eventuelt kun være tilladt en nærmere afgrænset kreds. Derved skabes fornøden hjemmelsgrundlag til en kommende udmøntning af regeringens terrorpakke.

Der skabes som noget nyt hjemmel til, at fødevarerministeren kan nedlægge de forbud og påbud, der er nødvendige for at sikre overholdelse af loven.

Der foreslås indsat en generel hjemmel for fødevarerministeren til fra andre offentlige myndigheder at indhente oplysninger, der er nødvendige for kontrol med overholdelse af loven, herunder at foretage samkøring af oplysninger i kontroløjemed.

Herudover tilpasses og moderniseres formuleringen af en række bestemmelser af administrativ karakter.

Spørgsmål til det fremsendte kan rettes til Pernille Balslev-Erichsen på pebe@fvm.dk tlf. nr. 33 92 21 40 eller Henry Damsgaard Lanng hlan@fvm.dk tlf. nr. 33 92 21 72.

Med venlig hilsen

Pernille Balslev-Erichsen

Navn på distributionsliste: Høringsliste Gødningslov oktober 2006**Medlemmer:**

DAKOFA	dakofa@dakofa.dk
DAKOFO	info@dakofa.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dn@dn.dk
Dansk Erhvervsfrugtavl (sendes pr. post)	
Dansk Gartneri	danskgartneri@danskgartneri.dk
Dansk Golf Union	info@dgu.dk
Dansk Handel og Service	dhs@dhs.dk
Dansk Industri	di@di.dk
Dansk Juletræsdyrkerforening	info@ps-xmastree.dk
Dansk Landbrug	dl@dansklandbrug.dk
Dansk Landbrugsrådgivning - Landscentret	landscentret@landscentret.dk
Dansk Skovforening	info@skovforeningen.dk
Dansk Transport og Logistik (DTL)	dtl@dtl.dk
Danske Anlægsgartnere	info@dag.dk
Danske Havecentre	post@danskehavecentre.dk
DANVA	danva@danva.dk
Datatilsynet	dt@datatilsynet.dk
Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL)	kvl@kvl.dk
Det Danske Haveselskab	medlem@haveselskab.dk
DLA Agro	post@dlaagro.com
Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering	eogs@eogs.dk
Erhvervsorganisationen HTSI	htsi@htsi.dk
Forbrugerrådet	fbr@fbr.dk
Foreningen af Danske Jordbrugskalkværker v. Rene Larsen	rl@faxekalk.dk
Foreningen af Danske Mosebrugere v. Frans Helm-Petersen	fhp@pindstrup.dk
Frie Bønder Levende Land	yngdalgaard@mail.dk
Friluftsrådet	fr@friluftsradet.dk
Frøsektionen	froe@foreavl.dk
HTS-a Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen	htsa@hts.dk
International Transport Danmark (ITD)	itd@itd.dk
Kolonihaveforbundet	info@kolonihave.dk
Landbrugsraadet	landbrugsraadet@landbrug.dk
Udvalget for gødning m.m.	
Skovdyrkerforeningerne	info@skovdyrkerne.dk
WWF	wwf@wwf.dk
Økologisk Landsforening	info@okologi.dk

Fremsat den xx januar 2007 af fødevareministeren (Hans Chr. Schmidt)

UDKAST 18. oktober 2006

Forslag

til

Lov om gødning og jordforbedringsmidler m.m.

§ 1. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om produktion, opbevaring, køb, salg, distribution, import og eksport af alle produkter, kemiske stoffer og organismer, der er bestemt til:

- 1) fremme af planters vækst, og hvis virkning helt eller overvejende beror på deres indhold af plantenæringsstoffer (gødninger),
- 2) fremme af omsætningen af indholdet af organisk stof i komposteringsmateriale (komposteringspræparater),
- 3) ændring af jords eller voksemediers fysiske, kemiske eller biologiske tilstand, og hvis virkning ikke eller kun i ringe grad beror på et indhold af plantenæringsstoffer (jordforbedringsmidler),
- 4) anvendelse som voksemedier for planter eller
- 5) fremme af optagelsen af næringsstoffer ved podning på frø, planter, jord eller voksemedier.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at reglerne i loven og regler fastsat i medfør heraf, skal gælde for produkter, der ikke er omfattet af stk. 1, men som har samme virkning.

§ 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser med henblik på gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og beslutninger om forhold, der er omfattet af loven. Ministeren kan endvidere fastsætte de regler og iværksætte de foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelse af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold, der er omfattet af denne lov.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser om fravigelse af reglerne i ovennævnte retsakter i det omfang, disse indeholder adgang hertil.

§ 3. Ministeren for fødevarer landbrug og fiskeri kan ved fastsættelse af regler efter §§ 1 og 2, fastsætte regler om

- 1) produkternes indhold, sammensætning og kvalitet m.m.,
- 2) pakning og mærkning,
- 3) registrering og godkendelse af betegnelse og mærkning m.m.,
- 4) registrering af produktionsvirksomheder, forhandlere og importører af gødning og jordforbedringsmidler m.m., og
- 5) regnskab over produktion, køb, salg og lager.

§ 4. Produkter m.m. omfattet af denne lov skal opfylde de bestemmelser, der er fastsat efter §§ 1-3, have en dokumenterbar virkning, være af god handelsmæssig kvalitet og må ikke ved normal brug have en skadelig virkning for menneskers, dyrs eller planters sundhed eller for miljøet.

§ 5. Er der en begrundet formodning om, at et bestemt produkt omfattet af loven udgør en sikkerheds- eller sundhedsfare for mennesker, dyr eller planter eller en risiko for miljøet, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri forbyde salg og anvendelse af produktet, indtil resultatet af en iværksat undersøgelse foreligger.

Administrative bestemmelser

§ 6. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele de forbud og påbud, der anses for nødvendige for overholdelse af loven eller af regler fastsat i medfør af denne lov eller bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov.

Stk. 2. Hvis et påbud ikke efterkommes inden en nærmere fastsat frist, kan ministeren lade påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

§ 7. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om tilsyn og kontrol med, at loven eller de i medfør af loven fastsatte regler eller Det Europæiske Fællesskabs forordninger overholdes.

§ 8. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af de relevante forordningsbestemmelser og loven samt de regler, der er udstedt i medfør heraf. Ministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan i forbindelse hermed foretage sammenstilling og samkøring af oplysninger, herunder personoplysninger, i kontroløjemed.

§ 9. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om opkrævning og betaling til hel eller delvis dækning af udgifter til tilsyn, kontrol og administration efter loven, efter regler udstedt i medfør af loven samt efter relevante forordningsbestemmelser.

Stk. 2. Betalingsforpligtelser, der er fastsat ved forordning, i denne lov eller i regler udstedt i henhold til denne lov, og som ikke betales, tillægges, medmindre andet er fastsat i EF-retsakter, en årlig rente svarende til den i renteloven fastsatte referencesats med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For erindringskrivelser betales et gebyr på 100 kr., som reguleres pr. 1. januar med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent for det pågældende finansår. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med 10.

Stk. 3. Der er udpantningsret for betalingsforpligtelser, der følger af regler fastsat i henhold til stk. 1 og for renter tillagt efter stk. 2, for foranstaltninger udført i medfør af § 6, stk. 2, samt for vedtagne bøder, jf. § 14, stk. 1.

§ 10. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om at en klage ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed, og om myndighedens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med vedkommende minister henlægge sine beføjelser efter loven til en anden statslig myndighed eller institution. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

§ 11. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, har til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til offentlig og privat ejendom, lokaliteter, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af opgaver i henhold til loven, regler fastsat i medfør af loven eller bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov.

Stk. 2. Politiet yder om nødvendigt bistand til gennemførelse af den i stk. 1 nævnte kontrol. Ministeren kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Den, der er omfattet af reglerne i denne lov, af regler fastsat i medfør af loven eller af bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov, skal efter anmodning fra ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollens gennemførelse, samt vederlagsfrit yde ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, fornøden bistand ved kontrol, prøvetagning, kopiering og udlevering af skriftligt materiale og udskrifter af oplysninger, som opbevares i elektronisk form.

Stk. 4. Ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, kan udtage prøver til undersøgelse uden at skulle erlægge betaling herfor.

§ 12. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater på grundlag af tilsyn og kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller af Det Europæiske Fællesskabs forordninger. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelse, herunder at offentliggørelse kan ske elektronisk. Ministeren kan bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres.

Stk. 3. Ministeren kan bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et af ministeren oprettet edb-informationssystem vedrørende kontrolresultater. Ministeren kan på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til fra informationssystemet at få meddelt oplysninger, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger

Straffebestemmelser

§ 13. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder forbud eller undlader at efterkomme et påbud meddelt efter § 5 og § 6, stk. 1,
- 2) undlader at afgive oplysninger efter § 11, stk. 3, eller
- 3) undlader at stille bistand til rådighed efter § 11, stk. 3,

Stk. 2. I regler, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne. I reglerne kan der endvidere fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i regler fastsat af Det Europæiske Fællesskab om forhold, der er omfattet af denne lov.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 14. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelserne i retsplejeloven om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet eller afsønet, bortfalder videre forfølgning.

Ikrafttrædelsesbestemmelser

§ 15. Tidspunktet for lovens eller dele af lovens ikrafttræden fastsættes af ministeren for fødevarer landbrug og fiskeri.

Stk. 2. Lov om gødning og jordforbedringsmidler m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 853 af 25. september 1996 ophæves.

Stk. 3. Regler fastsat i medfør af den i stk. 2 nævnte lov forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler fastsat i medfør af denne eller andre love. Overtrædelser af reglerne straffes efter de hidtil gældende regler.

§ 16. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de afvigelser, de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Gødningsprodukter m.m. har været lovreguleret siden 1899. Formålet med reguleringen har via krav om mærkning af næringsindholdet i produkterne været, at sikre brugerne, d.v.s. landmænd, skovbrugere, gartnere, haveejere og andre, fornødne oplysninger om kvalitet og indhold af indkøbte gødningsstoffer m.m. Herved bliver brugerne i stand til at gennemføre den bedst mulige gødsning, jordforbedring eller plantedyrkning.

Der er imidlertid en generel tendens til, at forbrugerbeskyttelse og hensynet til miljøet spiller en stadig større rolle.

I takt med at der i EU-sammenhæng generelt søges skabt øget sikkerhed for mennesker og dyrs sundhed, ligesom hensynet til miljøet spiller en stadig større rolle, fokuseres der i stigende omfang på regulering af produktionsmetoder frem for alene på kontrollen med det færdige produkt.

Lovforslaget skal medvirke til at bringe reguleringen af gødning og jordforbedringsmidler m.m. på forkant med udviklingen og eventuelle fremtidige kriser på området.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri ønsker samtidig at undersøge gødning for indholdet af hjælpepestoffer og urenheder, f.eks. tungmetaller.

Et øget kendskab til indholdet i produkterne vil medvirke til at forberede Danmark til udviklingen og skabe mulighed for, at Danmark på dette område bliver et foregangsland i EU.

Resultatet af en undersøgelse kan vise, at der er stoffer i gødning, som vurderes at udgøre en risiko for mennesker, dyr, planter eller miljø. I så fald kan der være behov for at indføre grænseværdier eller andre reguleringstiltag.

2. Lovforslagets hovedindhold

Med forslaget til lov om gødning og jordforbedringsmidler m.m. videreføres i hovedtræk elementerne i den gældende lov, idet bestemmelserne forenkles og moderniseres.

Med forslaget bliver det muligt at regulere produktion, opbevaring, køb, salg, distribution, import og eksport af alle gødninger og jordforbedringsmidler m.m. gennem hele handelskæden, ligesom der bliver mulighed for at registrere samtlige led i handelskæden.

Det er hensigten, at hensynet til miljøet og til menneskers, dyrs eller planters sundhed fremover vil indgå på lige fod med hensynet til jordbrugernes behov for oplysninger om kvalitet af gødning og jordforbedringsmidler m.m.

Fødevareministeren vil efter forslaget fremover kunne forbyde salg eller anvendelse af et produkt, hvis der er begrundet mistanke om, at det udgør en fare for menneskers, dyrs eller planters sundhed, eller udgør en risiko for miljøet, indtil resultatet af en iværksat undersøgelse foreligger.

Med hjemmel i lovens § 1 vil køb og salg af produkter, der udgør en sikkerhedsrisiko for Danmark, som f.eks. ammoniumnitrat, fremover kunne forbydes helt, eller eventuelt kun være tilladt en nærmere afgrænset kreds. Derved skabes det fornødne hjemmelsgrundlag for en kommende udmøntning af Regeringens terrorkpakke.

Der skabes som noget nyt hjemmel til, at fødevareministeren kan nedlægge de forbud og påbud, der er nødvendige for at sikre overholdelse af loven.

Der foreslås indsat en generel hjemmel for fødevareministeren til fra andre offentlige myndigheder at indhente oplysninger, der er nødvendige for kontrol med overholdelse af loven, herunder at foretage samkøring af oplysninger i kontroløjemed.

Herudover tilpasses og moderniseres formuleringen af en række bestemmelser af administrativ karakter.

Efter den gældende lov er der hjemmel til autorisation af og tilsyn med kemiske laboratorier, herunder jordlaboratorier. Autorisationsordningen for jordlaboratorier blev nedlagt pr. 31. december 2004 i forbindelse med regeringens strategi ”Vækst med vilje” samt regeringens handlingsplan for regelforenkling og administrative lettelser. Der har gennem en årrække ikke været gødningslaboratorier, der har ønsket at blive autoriseret efter denne ordning.

Laboratorier, der ønsker en vurdering af deres kvalitetssikringssystem, kan anvende eksisterende akkrediteringsordninger. På den baggrund er hjemlen til, at Fødevareministeriet kan autorisere gødningslaboratorier ikke medtaget i nærværende lovforslag.

3. Lovforslagets baggrund

3.1 Produkter omfattet af loven

3.1.1. Gødningstyper

I lovgivningsmæssige sammenhæng defineres gødning som teknisk behandlede produkter med eller uden indhold af organisk stof og som sælges med henvisning til fremme af planters vækst, hvor virkningen overvejende beror på indholdet af plantenæringsstoffer (handelsgødning). Dette omfatter eksempelvis mineralsk gødning (kunstgødning), gødninger med et eller flere næringsstoffer og organisk gødning, f.eks. tørret husdyrgødning, evt. presset i piller.

Primærprodukter, det vil sige husdyrgødning og lignende, der overdrages direkte fra produktionsjendommen til brugeren, er ikke omfattet af loven. Såfremt husdyrgødning undergår en teknisk behandling med henblik på at kunne omsættes som handelsgødning, er produktet omfattet af lovens bestemmelser.

For så vidt angår affald fra husholdninger, institutioner og virksomheder, herunder biologisk behandlet affald, processpildevand og spildevandsslam, der påtænkes anvendt til jordbrugsforhold, reguleres disse af Miljøministeriets bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål nr. 623 af 30. juni 2003 (Slambekendtgørelsen). Kravene til produkternes indhold, sammensætning og kvalitet, herunder fastsættelse af grænseværdier, og de dertil knyttede analysemetoder, er fastsat i henhold til denne regulering. Tilsynet med kvaliteten af kommunalt spildevandsslam og komposteret husholdningsaffald er uddelegeret til Fødevareministeriet af miljøministeren.

3.1.1.1. Uorganisk gødning

Uorganisk gødning fremstilles på fabrikker, der enten bryder og forarbejder råstoffer fra jorden, forarbejder produkter fremstillet af anden kemisk industri eller udvinder kvælstof fra luften ved kemiske processer og brug af energi. Gødning, der er fremstillet sådan, udgør langt hovedparten af den anvendte handelsgødning.

Ammoniumnitrat er en vigtig bestanddel i uorganisk gødning, da det er billigt at fremstille og har et højt indhold af kvælstof. Ammoniumnitratgødning kan imidlertid også udgøre en sikkerhedsrisiko, idet gødningen under visse omstændigheder kan eksplodere. Der er derfor på fællesskabsniveau opstillet en række tekniske krav til denne type gødning, der gør det risikofrit at anvende, hvis det håndteres fornuftigt og hensigtsmæssigt.

3.1.1.2. Organisk gødning

Organisk gødning fremstilles ved forarbejdning af organisk materiale, som f.eks. alger, husdyrgødning og kød- og benmel. Fjerkrægødning forarbejdes f.eks. ved tørring og komprimering til ensartede piller, der er lette at opbevare og sprede. Kød- og benmel må kun anvendes som gødning under forudsætning af, at gældende lovgivning herom er opfyldt. Uforarbejdet husdyrgødning er som anført ovenfor ikke dækket af nærværende lov om gødning.

3.1.2. Øvrige produkter omfattet af loven

Udover gødningsprodukter omfatter lovgivningen også grundforbedringsmidler/jordforbedringsmidler, f.eks. jordbrugskalk, ler, kompost og sphagnum. Grundforbedringsmidler er produkter som iblandes jord og som er beregnet til ændring af jordens eller et voksemedies fysiske, kemiske eller biologiske tilstand, og hvis virkning ikke eller kun i ringe grad beror på indholdet af plantenæringsstoffer.

Komposteringspræparater er produkter, som sælges med henvisning til fremme af omsætningen af organisk stof i kompostmateriale.

Med voksemedier (f. eks. næringsberiget sphagnum, (pottemuld), næringsberigede kokostrevler, mineraluld, ekspanderet perlite m.m.) forstås produkter, som er forskellige fra jord som sådan, og i hvilke planter dyrkes.

Produkter til fremme af optagelsen af næringsstoffer ved podning på frø, planter, jord eller voksemedie (f.eks. kvælstofbindende mikroorganismer til podning af frø) består af kvælstofsamlende mikroorganismer, der lever i symbiose med planterne og omdanner luftens kvælstof til plantetilgængeligt næringsstof.

Grænserne mellem de enkelte produktgrupper omfattet af loven er flydende, da meget afhænger af, hvordan produktet agtes solgt, og hvordan det anvises brugt. I tvivlstilfælde afgøres produktkategoriseringen af myndighederne i forbindelse med anmeldelse af produktet.

3.2. Produktion i Danmark

Fabrikker, der producerer uorganisk gødning, har tidligere ligget i nærheden af de markeder, de skal forsyne. Tendensen går imidlertid mod sammenslutning af virksomheder i større enheder og koncentration af fabrikker. Nye fabrikker lægges der, hvor råstofferne findes, eller hvor de let kan transporteres til med skib, og hvor energikilderne er. Således ligger der store fabrikker i Nordafrika og på Kola-halvøen, hvor der brydes klippe til fremstilling af fosforholdig gødning. Tilsvarende er der fabrikker i Rusland, hvor der er let adgang til energikilder som olie, til brug for fremstilling af kvælstofholdige gødninger, f.eks. ammoniumnitrat.

Som en konsekvens af denne udvikling nedlagdes ophørte man i 2004 med at producere faste, uorganiske gødninger i Danmark. Der fremstilles nu udelukkende flydende, uorganiske gødninger på enkelte fabrikker, organiske gødninger (f.eks. af forarbejdet fjerkrægødning) og blandinger af faste gødninger, også kaldet mekaniske blandinger.

I Danmark fremstilles desuden jordforbedringsmidler, som f.eks. kalkningsmidler, sphagnum og kompost.

3.3. Omfanget af handel med gødning, jordforbedringsmidler m.m.

Det fremgår af statistikken over Danmarks forbrug af handelsgødning i gødningsåret 2004/2005 (gødningsåret går fra 1. august – 31. juli), at det samlede forbrug af handelsgødning i 2004/05 udgjorde 955.200 tons.

Heraf udgjorde forbruget af kvælstof (N) 206.300 tons, forbruget af fosfor (P) 15.100 tons og forbruget af kalium (K) 62.800 tons.

Statistikken bygger på indberetninger fra detailhandelsleddet om salget af gødning og jordforbedringsmidler m.m. til den endelige bruger. Handelsgødning anvendt i jordbruget, skove, offentlige anlæg og private haver indgår i statistikken, mens tilførslen af næringsstoffer gennem uforarbejdet husdyrgødning, kompost og slamprodukter ikke er medtaget, fordi de ikke er omfattet af loven.

Den solgte mængde handelsgødning svarer til en skønnet omsætning på 1.381 mio. kr., idet gennemsnitsprisen i 2004 var ca. 145 kr. pr. 100 kg.

Ifølge Danmarks Statistik importerede Danmark i 2005 handelsgødning for 1.297 mio. kr. Der importeredes 86 % fra andre EU lande, 4 % fra Norge og 10 % fra Rusland.

I 2004 blev der solgt ca. 0,5 mio. tons kalkningsmidler, samt ca. 0,8 mio. m³ sphagnum, voksemedier og kompost, svarende til en værdi af i alt ca. 250 mio. kr.

Produkterne har betydning for produktion af planter i et betydeligt omfang. F.eks. anvendes voksemedier, der sælges til en værdi af 125 mio. kr., til produktion af planter for ca. 3,5 milliarder kr.

3.4. Brugere af handelsgødning

Handelsgødning anvendes af en bred kreds af virksomheder der beskæftiger sig med landbrug, skovbrug, gartneri osv. Herudover anvendes handelsgødning også af private haveejere.

Brugere af handelsgødning kan opdeles i følgende tre grupper:

1. Jordbrugere (landbrug, gartnerier, skovbrug mv.) der er optaget i register for gødningsregnskaber, jf. lovbekendtgørelse af 29. juni 2006 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.
2. Jordbrugere (landbrug, gartnerier, skovbrug mv.), der ikke er optaget i register for gødningsregnskaber, men er momsregistrerede.
3. Private brugere (f.eks. haveejere) der ikke er optaget i register for gødningsregnskaber og heller ikke er momsregistrerede.

Ca. 55.000 jordbrugere (landbrug og gartnerier) er omfattet af den første gruppe. Denne gruppe skal en gang årligt i deres gødningsregnskab indberette, hvor meget gødning de har anvendt, og hvor meget der fortsat ligger på lager. Som udgangspunkt skal der betales afgift af den kvælstof, der er i handelsgødningen, men denne gruppe er fritaget herfor. Når denne gruppe køber handelsgødning ved en forhandler, registrerer forhandleren købet og indberetter mængden og typen af gødningen til Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri. Indberetningen anvendes i forbindelse med Fødevareministeriets kontrol af gødningsregnskaberne. Hvis en jordbruger omfattet af denne gruppe selv importerer gødning til eget forbrug, indberettes mængde samt type af gødning til Fødevareministeriet i forbindelse med gødningsregnskabet.

Jordbrugere, der ikke er registreret, og dermed ikke har pligt til at indberette et gødningsregnskab, skal betale afgift ved køb af handelsgødning. Forhandleren opkræver i forbindelse med salget en kvælstofafgift på pt. 5 kr. pr. kg. kvælstof. Beløbet indbetales til SKAT. SKAT registrerer i den forbindelse dels forhandleren, dels mængden af gødning og indholdet af kvælstof, men ikke typen af gødningen. De enkelte kunder registreres ikke hos SKAT, men det vil fremgå af deres momsregnskab, at de har købt gødning. Typen af gødning fremgår ikke af momsregnskabet. Forhandleren indberetter endvidere mængden og typen af den solgte handelsgødning til Fødevareministeriet, men skal ikke oplyse, hvem der har købt den afgiftsbelagte handelsgødning. Indberetningerne anvendes i forbindelse med Fødevareministeriets kontrol med overholdelse af reglerne om gødningsregnskab.

Den sidste gruppe af gødningsbrugere er private haveejere o.lign. Denne gruppe kan købe handelsgødning hos forhandlere, men vil typisk købe hos planteskoler, byggemarkeder og lignende. Planteskoler m.v. indberetter ikke videresalg af handelsgødning, hvorfor denne gruppes køb af handelsgødning ikke registreres, hverken hos Fødevareministeriet eller hos SKAT.

Som nævnt ovenfor i afsnit 3.2 fremstilles der ikke pt. faste uorganiske handelsgødninger i Danmark, derfor importeres al den faste uorganiske handelsgødning, der omsættes i Danmark.

Importører af gødning til videresalg er registreret i henhold til gødningsloven for så vidt angår anmeldelse af gødning, desuden er de registreret i henhold til lovbekendtgørelse af 29. juni 2006 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække som leverandør af handelsgødning. Disse registre administreres begge af Fødevareministeriet. Endelig er de også registreret hos SKAT.

En gang årligt indberetter importørerne mængder af solgte gødninger i det forløbende år til Fødevareministeriet. Indberetningerne bruges til beregning af kontrolafgifter i henhold til gødningsloven og i forbindelse med Fødevareministeriets løbende registrering og overvågning af kvælstofforbruget i Danmark.

Importøren videresælger ofte til en forhandler. Forhandlere er registreret hos Fødevareministeriet og SKAT. En importør, der sælger direkte til en slutbruger, opfattes også som forhandler.

Forhandlerne skal som anført ovenfor indberette mængder og typer af handelsgødning, der er solgt til jordbrugere omfattet af gruppe 1 og 2.

Importører og forhandlere har mulighed for at fremstille mekaniske blandinger dvs. blandinger af flere faste uorganiske handelsgødninger til nye gødningsprodukter. Disse nye gødningsprodukter skal anmeldes til Fødevarerministeriet på linie med andre gødninger.

For så vidt angår ammoniumnitrat, var der i gødningsåret 2004-2005, 2.500 bedrifter, der modtog ammoniumnitrat med over 28 % kvælstof og som samtidig skulle føre gødningsregnskab eller var momsregistrerede med jordbrug som hovederhverv. Det vurderes, at salg til private, der ikke er momsregistrerede, af ammoniumnitrat med over 28 % kvælstof er yderst begrænset.

3.5. Den historiske udvikling af gødningsreguleringen

3.5.1. Loven fra 1898

Frem mod slutningen af 1800-tallet bar gødningsmarkedet præg af mange producenter og importører og ligeledes mange agenter for udenlandske producenter. Den mest udbredte form for handel med gødningsstoffer fandt sted, ved at rejsende agenter optog ordrer til senere levering.

Det faktum, at flere af Danmarks nabolande allerede havde en gødningslov, var medvirkende til et ønske om regulering af markedet. Ønsket blev fremsat til Indenrigsministeriet i 1894 af de Samvirkende Landboforeninger støttet af Landhusholdningsselskabet.

Den første lov om handel med gødning og foderstoffer trådte i kraft den 1. januar 1899. Forud var gået tre års forhandlinger. Loven skulle medvirke til at anvise gode varer til landbruget uden at lægge hindringer i vejen for handelen. Det var statens opgave at vejlede og regulere de forhold, hvor borgerne ikke selv havde mulighed for at sikre sig.

Ifølge loven skulle der være garantier på aftalepapiret, når der blev benyttet bestillingssedler, ligesom der skulle være garantisedler, der fulgte varen, hvis bestillingen var sket mundtligt.

Det var endnu ikke en myndighedsopgave at kontrollere deklaration og næringsindhold i gødning. Opstod der uenighed køber og sælger imellem, kunne sagen bringes til voldgift. Loven regulerede kun handel med industrielt fremstillede eller behandlede gødningsstoffer i portioner over 100 kg.

De vigtigste regler som fremgik af loven, var angivelse af gødningens navn og indhold af plantenæringsstoffer. Angivelsen skulle være i overensstemmelse med de dengang af Landbrugsministeriet fastsatte regler. På følgesedlen (slutseddel eller regning) skulle anføres gødningens indhold af plantenæringsstoffer, så følgesedlen samtidig var et garantidokument. Sælgerne kunne, hvad indholdet angik, forbeholde sig en vis tolerance, så erstatningspligt for manglende indhold først trådte i kraft, når tolerancen var overskredet.

Endvidere fremgik det af loven, at sand og andre som gødning værdiløse stoffer skulle angives med art og mængde, og at gødningen skulle være tør og for anvendelse behørig findelt.

Handel med kalkningsmidler og grundforbedringsmidler var som udgangspunkt omfattet af lovgivningen.

Loven var på flere punkter uhensigtsmæssig. Hvis en køber ønskede at lade en analyse gennemføre, var reglerne for prøveudtagning så omstændelige, at køberen mange gange opgav. Endvidere var det f.eks. muligt ved handler, der byggede på gensidig tillid sælger og køber imellem, helt at undlade garantierne.

3.5.2. Loven fra 1938

Med lov af 13. april 1938 om handel med foder- og gødningsstoffer samt grundforbedringsmidler (Lovtidende A, nr. 135/1939) fandt der på baggrund af ønsker fra landboorganisationerne en betydelig stramning af reglerne sted. Den nye lov var ganske vist bygget over samme læst som loven fra 1899, indeholdt retningslinier for salg og markedsføring af handelsgødning og grundforbedringsmidler (kalkningsmidler) og grundidéen var fortsat, at brugeren skulle kunne få oplysninger om gødningen og på grundlag heraf tage stilling til, om varen i kvalitet og pris

var passende. Den vigtigste ændring var, at der blev indført offentligt tilsyn med lovens overholdelse.

Stramningerne i lovgivningen betød, at det ikke længere var muligt at fraskrive sig reglerne ved påtegning på salgsdokumentet. Loven dækkede handel med alle gødninger, der faldt ind under definitionen som teknisk eller fabrikmæssigt behandlede stoffer, herunder også industrielle affaldsstoffer, der blev udbudt til brug som gødning, og som angaves udelukkende eller hovedsageligt at virke ved deres indhold af plantenæringsstoffer. Også gødning, som blev solgt til anvendelse i gartneri og havebrug, var omfattet.

Det blev fastslået, at sælgeren af gødningen var ansvarlig for f.eks., at vandindhold, findeling og strøbarhed var normal, og at et eventuelt indhold af plantegifte ikke overskred et nærmere fastsat maksimum.

For grundforbedringsmidler blev der fastsat regler om vandindhold og findelingsgrad.

Der blev nedsat et udvalg med repræsentanter fra den Kongelige Veterinær og Landbohøjskole, gødningsbrugere (landbruget) og gødningshandelen, der skulle forestå tilsyn med lovens overholdelse. Fysisk blev tilsynet foretaget af lederen af Statens Planteavlslaboratorium.

Den nye lov bestemte, at alle gødninger og grundforbedringsmidler skulle anmeldes til tilsynet tillige med den mærkning, med hvilken produktet agtedes solgt. Mærkningen skulle godkendes af tilsynet, inden salget måtte påbegyndes. Det var et krav, at mærkningen ikke måtte foregive en større brugsværdi, end produktet reelt havde. Udgifterne til tilsynet skulle dækkes af afgifter betalt af fabrikanter og importører. Afgifterne blev beregnet på baggrund af virksomhedernes oplysninger af omsatte mængder.

3.5.3. Loven fra 1962

Lovgivningen om foderstoffer og gødning blev i 1962 opdelt i to selvstændige love, hvorefter gødning m.m. reguleredes i lov nr. 99 af 16. marts 1962 om gødning og grundforbedringsmidler m.m.

Den nye lovs definition af gødninger var den samme som i loven fra 1938, mens definitionen på grundforbedringsmidler omfattede alle stoffer, der blev solgt under henvisning til, at de gennem indgribende ændring af jordens fysiske, kemiske eller biologiske tilstand indirekte påvirkede afgrøderne. Det betød f.eks., at bl.a. tørv blev omfattet i modsætning til i de tidligere love.

Som noget nyt omfattede loven også såkaldte ”gødningsdannere”, der blev defineret som alle stoffer, der blev solgt under henvisning til eller var kendt for, at de uden foretagelse af en egentlig fabriktionsproces kunne anvendes til fremstilling eller forbedring af gødninger af anden beskaffenhed end de, der faldt ind under lovens definition, f. eks. et komposteringspræparat. Herudover blev ”vækststoffer”, hvilket ville sige produkter, der hverken var gødninger, grundforbedringsmidler eller gødningsdannere, men som blev solgt med henvisning til, at de havde en direkte vækstfremmende virkning på afgrøderne, f. eks. kulturer af kvælstofsamlende mikroorganismer, omfattet af lovgivningen.

Ministeren kunne forbyde, at et produkt blev solgt, hvis det skønnedes, at virkningen af produktet var betydningsløs. Salg kunne endvidere forbydes, hvis produktet antoges at være til fare for fremkaldelse af dyre- eller plantesygdomme. Regler for deklaration af næringsstoffer blev præciseret, og det blev forbudt at sælge en af loven omfattet vare med henvisning til indhold af plantebeskyttelsesmidler eller ukrudtsmidler, med mindre der var givet tilladelse hertil.

Ved udarbejdelsen af loven skelede man til, at OEEC (senere OECD) arbejdede på at fastlægge fælles regler for handel landene imellem, herunder blandt andet med gødning. Man gav således ministeren mulighed for at dispensere fra loven, så et eventuelt internationalt lovkompleks forholdsvis let kunne indføres i Danmark.

3.5.4. Loven fra 1977

I 1977 blev lovgivningen på ny tilpasset, denne gang med det overordnede formål at sikre mulighed for gennemførelse af regler om handel med gødning fastsat af EF.

Med lov nr. 41 af 26. januar 1977 om handel med gødning og jordforbedringsmidler m.m. blev bagatelgrænsen for, hvornår et produkt var omfattet af reguleringen, nedsat fra 100 kg til mellem 1 og 10 kg afhængig af hvilken produkttype, der var tale om. Derved blev produkter til anvendelse i f.eks. private haver omfattet.

Landbrugsministeriets Gødningstilsyn, der hidtil havde forestået tilsynet med overholdelse af reguleringen, blev nedlagt pr. 31. december 1989 og aktiviteterne blev pr. 1. januar 1990 overtaget af Plantedirektoratet.

3.5.5. *Gældende lov fra 1992*

Den øgede EF-harmonisering af reguleringen på gødningsområdet medførte behov for at tilpasse den nationale lovgivning til at kunne implementere regler fastsat af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab.

Hvor der tidligere havde været tale om detailregulering i loven, blev den nye lov udarbejdet som en rammelov, således at det blev muligt administrativt at tilpasse de typisk meget tekniske regler.

Forbudet mod vildledende oplysninger blev ophævet under henvisning til, at dette var dækket af reglerne i den nyindførte markedsføringslov.

3.5.6. *Fællesskabsregulering*

EU's gødningsforordning (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger, (EUT 2003, L 304, s. 1), herefter "gødningsforordningen") indeholder tekniske bestemmelser om mærkning, typebetegnelse og mindste indhold af næringsstoffer i gødning. Kravene i gødningsforordningen stilles til fabrikanter, der defineres bredt som alle, der er ansvarlig for markedsføringen af gødningen. Dog undtages mellemhandlere.

EU's gødningsforordning er primært et resultat af en sammenskrivning af tidligere lovgivning. Siden 1970'erne har der været udstedt ca. 20 Råds- og Kommissionsdirektiver. Sammenskrivning var en del af projektet om forenkling af lovgivningen vedrørende det indre marked. De væsentligste ændringer, der fulgte af forordningen, var krav til sporbarhed, indførelse af en beskyttelsesklausele og øget krav til sikkerheden i forbindelse med ammoniumnitratgødninger. Herudover blev hensynet til miljøet medtaget, idet det blev præciseret, at gødninger ikke ved normal brug må have en skadelig virkning for menneskers, dyrs eller planters sundhed eller for miljøet.

Gødningsforordningen dækker kun uorganiske gødninger. Det skønnes, at 97-98 % af den uorganiske gødning, der sælges i Danmark, opfylder bestemmelserne i EU's gødningsforordning, og dermed dækkes direkte af forordningen. Gødninger, der er omfattet af forordningen, kan kaldes "EF-gødning", men betegnelsen benyttes sjældent i Danmark. Forordningen omfatter også blandinger af færdige "EF-gødninger". Gødning, der kan kaldes "EF-gødning", omfattes foruden af forordningen også af den nationale lovgivning for så vidt angår administrative regler, kontrol og sanktioner, som i Danmark er beskrevet i gødningsloven og –bekendtgørelsen.

En lille del af den uorganiske gødning, der sælges i Danmark, indeholder mindre plantenæringsstof end krævet i gødningsforordningen. En del af den gødning er af organisk oprindelse og en del er blandinger af organisk og uorganisk gødning. Disse gødninger udgør tilsammen 2-3 % af den solgte gødning i Danmark og dækkes udelukkende af den nationale lovgivning (gødningsloven og –bekendtgørelsen). De benævnes ofte "national gødning" i modsætning til EF-gødning, men kan handles og sælges i alle medlemsstater, hvis gødningerne opfylder de pågældende medlemsstaters ensidige krav til "nationale gødninger".

Der er ikke fælles lovgivning i EU for jordforbedringsmidler (kalkningsmidler, tørveprodukter og kompost), voksemedier, komposteringspræparater og podekulturer. Disse produkter dækkes af medlemsstaternes nationale lovgivning, således i Danmark af gødningsloven og –bekendtgørelsen.

4. Gældende lov

Den gældende lov om gødning og om jordforbedringsmidler m.m. (jf. lovbekendtgørelse nr. 853 af 25. september 1996, som ændret ved § 5 i lov nr. 404 af 1. juni 2005) regulerer opbevaring og salg af gødning og jordforbedringsmidler m.m.

Reguleringen tager udgangspunkt i produktregistrering og mærkningsbestemmelser, som skal være opfyldt før markedsføring, samt krav om angivelse af det årlige salg af de produkter, som loven regulerer.

Loven fastsætter regler for opbevaring og salg af gødninger, grundforbedringsmidler, komposteringspræparater og voksemedier.

Grænserne mellem de enkelte produktgrupper er flydende, da meget afhænger af hvordan produktet agtes solgt, og hvordan det anvises brugt.

Fødevareministeriet foretager en produktregistrering på grundlag af de anmeldelser, som producenter/importører foretager, før markedsføringen påbegyndes.

Anmeldelserne skal indeholde en række oplysninger om typebetegnelse, næringsstofindhold, herunder mængder og former, handelsnavn og øvrige emballagemærkninger.

Når alle oplysninger er tilfredsstillende og produktets deklaration er godkendt, meddeler Fødevareministeriet, at produktet er anmeldt.

Der udarbejdes en fortegnelse over samtlige anmeldte produkter, som offentliggøres på Fødevareministeriets hjemmeside. Fortegnelsen opdateres kvartalsvis. Herudover trykkes oplysningerne i bogform ca. hvert andet år. Fortegnelsen giver et overblik over de produkter, der er på markedet, med angivelse af det næringsindhold, det enkelte produkt er deklareret med. Fortegnelsen anvendes især af jordbrugets rådgivere. Herudover anvendes fortegnelsen i forbindelse med Plantedirektoratets kontrol med gødningsregnskaber.

I forbindelse med tilsynsbesøg hos producenter og på udsalgssteder m.v. udtager Fødevareministeriet prøver til kontrolanalyse med henblik på at udføre produktkontrol. Denne kontrol har til formål at efterprøve, om de af sælgeren givne oplysninger er rigtige, det vil sige, om varens faktiske indhold er i overensstemmelse med det deklarerede, og at reglerne vedrørende mærkning af varerne er fulgt. Kontrollen omfatter bl.a. også mærkning af varer på løsvarelagre og kontrol af følgesedler til løsvarer. Konstatere det i forbindelse med kontrollen, at der forhandles ikke-anmeldte produkter, bliver den virksomhed, der markedsfører produktet, anmodet om at anmelde produktet. Hidtil har virksomhederne fulgt opfordringen og myndighederne har ikke haft anledning til at foretage sig yderligere.

Gødningsforordningen angiver, hvilke analysemetoder, der skal bruges for at sikre en ensartet kontrol af de af forordningen omfattede gødninger. For nationale gødninger, jordforbedringsmidler m.m. foreligger der nationale forskrifter. Analyseresultaterne afhænger af de anvendte analysemetoder. Der arbejdes på fælles standarder i Europa i Den Europæiske standardiseringsorganisation (CEN).

Kontrollen med gødning og jordforbedringsmidler er fuldt ud brugerbetalt. Virksomheder omfattet af anmeldelsespligten skal efter gødningsårets afslutning 31. juli oplyse mængderne af hvert enkelt anmeldt produkt, de har solgt i den forløbne periode. Oplysningerne danner grundlag for Fødevareministeriets opkrævning af afgifter og gebyrer.

5. Lovforslagets indhold

Med forslaget videreføres og moderniseres hovedindholdet af den gældende lov.

Loven er udformet som en rammelov, der giver fødevareministeren bemyndigelse til at fastsætte detaljerede bestemmelser i bekendtgørelsesform. Der er behov for løbende at kunne ajourføre reguleringen på området, dels i takt med den tekniske og videnskabelige udvikling og dels i takt med den harmonisering, der foregår i EU-regi. Bestemmelserne på gødningsområdet er typisk af meget teknisk karakter og derfor bedst egnet til at blive fastsat administrativt.

Formålet med loven er som med den gældende og de tidligere love på området at sikre brugere, d.v.s. landmænd, skovbrugere, gartnere, haveejere m.fl. fornødne oplysninger om kvalitet og indhold af indkøbte gødningsstoffer m.m. Herved bliver brugerne i stand til at gennemføre den

bedst mulige gødskning, jordforbedring eller plantedyrkning. Med lovforslaget udvides endvidere rammerne for reguleringen således, at hensynet til menneskers, dyrs og planters sundhed og hensynet til miljøet fremover kan indgå på lige fod med hensynet til jordbrugeres behov for oplysninger om produkternes kvalitet m.m., ligesom det bliver muligt at lade hensynet til landets sikkerhed indgå i forbindelse med fastsættelse af regler.

Med forslaget til § 1 foreslås lovens anvendelsesområde udvidet, således at der fremover vil kunne fastsættes regler om produktion, opbevaring, køb, salg, distribution, import og eksport af gødning og jordforbedringsmidler m.m. Herved bliver det muligt i højere grad at tilgodese menneskers, dyrs og planters sundhed, samt hensynet til miljøet.

Med hjemmel i bestemmelsen vil det fremover være muligt at forbyde køb og salg af produkter, der udgør en sikkerhedsrisiko for landet. Der vil således f.eks. kunne fastsættes regler om forbud mod salg til private brugere af visse ammoniumnitratindholdige gødninger. Vurderingen af, hvorvidt en gødningstype eller et produkt skal forbydes, eller omsætningen heraf begrænses, fordi den/det skønnes at udgøre en sikkerhedsrisiko, vil bero på oplysninger fra Politiets Efterretningstjeneste (PET).

Primærprodukter, d.v.s. husdyrgødning og lignende, der overdrages direkte fra produktions-ejendommen til brugeren, vil som hidtil ikke være omfattet af loven. Anvendelsen heraf reguleres bl.a. af Fødevareministeriets regler om gødningsanvendelse (jf. lovbekendtgørelse nr. 757 af 29. juni 2006 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække) og Miljøministeriets regler om harmoni mellem dyrehold og jordtilliggende, (jf. bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning og ensilage m.v., der er udstedt i medfør af lov om miljøbeskyttelse).

Også andre produkter, hvis anvendelse reguleres under anden lovgivning, jf. f.eks. Miljøministeriets bekendtgørelse om anvendelse af slam, spildevand og kompost til jordbrugsformål (slambekendtgørelsen), er undtaget nærværende lovgivning.

De produkttyper, der omfattes af lovgivningen, er de samme som efter den gældende lov.

Bemyndigelsen i § 2 til at gennemføre forskrifter fastsat af EU, er alene en præcisering af bestemmelsen i den gældende lovs § 1, stk. 3.

Forslaget til § 3 er i hovedtræk en videreførelse af bestemmelserne i den gældende lovs § 1, stk. 3, nr. 1 – 4. Som noget nyt er der i § 3, nr. 4, indsat en hjemmel til, at fødevareministeren kan registrere alle produktionsvirksomheder, forhandlere og importører af gødning og jordforbedringsmidler m.m. Hidtil har det alene været produkterne og den, der anmeldte et produkt, der blev registreret. Med ændringen bliver det muligt at kontrollere, at alle, der håndterer gødning og jordforbedringsmidler m.m. fra fabrikation til sidste handelsled, overholder kravene i lovgivningen.

Kravet om regnskabspligt, jf. § 3, nr. 5, er i princippet en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i § 1, stk. 3, nr. 4. Kravet vil fremover gælde alle registreringspligtige virksomheder m.v.

Den gældende lovs § 2 indeholder et krav om, at produkterne skal være af god handelsmæssig kvalitet og ikke ved hensigtsmæssig anvendelse må udgøre nogen fare for mennesker, dyr eller planters sundhed. I § 4 foreslås denne bestemmelse udvidet, således at hensynet til miljøet fremover indgår på lige fod med hensynet til mennesker, dyr eller planters sundhed.

Den foreslåede bestemmelse i § 5 er ny. Efter denne kan fødevareministeren i tilfælde af, at der foreligger en begrundet formodning om, at et produkt udgør en sikkerheds- eller sundhedsfare for mennesker, dyr eller planters sundhed eller udgør en risiko for miljøet, forbyde salg og anvendelse af et produkt, indtil resultatet af en iværksat undersøgelse foreligger.

Med forslaget til § 6 skabes der hjemmel til, at fødevareministeren kan nedlægge de forbud og udstede de påbud, der anses for nødvendige for overholdelse af regler fastsat efter loven.

Det er ikke muligt udtømmende at beskrive, hvori sådanne forbud eller påbud vil bestå. Det strækker sig fra forbud mod salg, indtil mærkningen af et produkt kan accepteres, til at påbyde tilbagetrækning eller destruktion af et produkt eller parti, der udgør en fare for mennesker, dyr eller planters sundhed, eller udgør en risiko for miljøet.

Virkemidlerne vil blive benyttet i overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip.

Det foreslås endvidere som noget nyt i § 8, at fødevareministeren bemyndiges til i kontroløjemed at kunne indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder og herunder foretage sammenstilling og samkøring af oplysningerne. Der er kontrolmæssigt behov for gennem sammenstilling og samkøring af oplysninger at kunne se sammenhænge og mønstre, som ellers ikke ville være synlige. Umiddelbart tænkes bestemmelsen således brugt i forbindelse med kontrol af, om gødninger, som virksomheder med henblik på videresalg, indfører direkte fra tredjelande eller samhandler direkte her til landet fra et andet EU-land, også anmeldes. Dette vil kunne ske i forbindelse med oplysninger indhentet fra SKAT. Herudover vil bestemmelsen kunne anvendes i forbindelse med en kontrol af, hvorvidt eventuelle begrænsninger i muligheden for at sælge ammoniumnitratholdige gødninger el.lign. overholdes. En tilsvarende bestemmelse er nu medtaget i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (jf. L 62 fra 2005, FT 2005-2006, A s 1673).

Lovforslaget indeholder herudover en række bestemmelser af mere administrativ karakter. Bestemmelserne svarer i hovedtræk til det, der fremgår af den gældende lov, men er tilpasset sprogligt og lovteknisk.

Det er hensigten, at der som hidtil vil blive nedsat et udvalg med repræsentanter for de berørte erhvervsinteresser til at rådgive ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i spørgsmål om gødninger, komposteringspræparater, jordforbedringsmidler og voksemedier m.m.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat og kommuner

De umiddelbare økonomiske og administrative konsekvenser som følge af lovforslaget vil være begrænsede for det offentlige, idet der i vidt omfang er tale om videreførelse af eksisterende regler.

Hjemlen i § 3, stk. 1, nr. 4, til registrering af samtlige led i handelskæden vil medføre investeringer til IT-tilpasninger. Det vurderes, at registeret i vidt omfang vil kunne etableres ved at kombinere eksisterende registre over virksomheder, der anmelder gødninger, med registeret over gødningsforhandlere (som anvendes ved kontrol af gødningsregnskaberne). Omkostningerne baseres på et skøn. Det forudsættes, at investeringsudgiften til etablering af registre vil udgøre 260.000 kr., svarende til en årlig afledt omkostning på ca. 70.000 kr. Dertil kommer en årlig udgift til drift og vedligehold af registre på 10 AC-timer af 600 kr./time og 90 HK-timer af 450 kr./time svarende til ca. 50.000 kr. De årlige omkostninger vil ca. udgøre 122.000 kr.

Der vil med hjemmel i § 3, stk. 1, nr. 5, være en øget dokumentkontrol i forbindelse med kontrol af virksomhedernes efterlevelse af sporbarhed.

Som grundlag for følgende skøn forudsættes det, at sporbarheden kontrolleres et trin tilbage for 5 % af de 900 anmeldte produkter af gødning, jordforbedringsmidler m.m., og at kontrollen fordeles på 20 virksomheder i forbindelse med den eksisterende prøveudtagning. Desuden forudsættes det, at der skal bruges 70 kontrollørtimer af 450 kr./time og 20 AC-timer af 600 kr./time. Omkostningen skønnes derved at blive ca. 45.000 kr. om året.

Der vil med hjemmel i § 1, stk. 1, blive fastsat regler om forbud mod salg til private af gødninger med ammoniumnitratindehold svarende til 28 pct. kvælstof eller mere. Det skønnes, at iværksættelse af et sådan forbud vil koste 700.000 kr., som består af 200.000 til iværksættelse af forbuddet, og 500.000 til tilpasning af databaser. Dertil kommer årlig drift af databaser på 200.000 kr. og årlig kontrol på virksomheder på 300.000 kr., i alt en årlig driftsudgift på 500.000 kr. Som grundlag for skøn af kontroludgifterne forudsættes, at der foretages kontrol hos 130 forhandlere, planteskoler m.m.. Det skønnes, at der hertil bruges 460 kontrollørtimer af 450 kr./time og 155 AC-timer af 600 kr./time.

Tabel 1. Skønnede økonomiske konsekvenser inden for Fødevareministeriets område (kr.):

	Iflg. Lovforslaget	2008	2009	2010	2011
§ 1, stk. 1,	Forbud mod salg af ammoniumnitratgødning	700.000	500.000	500.000	500.000
§ 3, stk. 1, nr. 4,	Registrering	122.000	120.000	118.000	116.000
§ 3, stk. 1, nr. 5,	Kontrol af sporbarhed	45.000	45.000	45.000	45.000
I alt		867.000	665.000	663.000	661.000

Omkostningerne til personale og forbrug er sat til 600 kr./time for AC og 450 kr./time for kontrollør/HK.

På nuværende tidspunkt er det offentliges udgifter til kontrol og administration af gødningsloven gebyrfinansieret. Dette vil med lovforslaget være fortsat være tilfældet.

Forslagets § 5 om hjemmel til at forbyde salg og anvendelse af et produkt, der efter en begrundet mistanke kan udgøre en fare for mennesker, dyr og planters sundhed eller for miljøet, indtil resultatet af en iværksat undersøgelse foreligger, kan medføre administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige. Omfanget forventes dog at være begrænset, men vil afhænge af forekomsten af situationer, hvor hjemlen kan blive nødvendig at anvende. Det er ikke muligt på forhånd at vide, hvor mange tilfælde der evt. vil opstå.

Såfremt et produkt tilbageholdes på baggrund af en mistanke, der viser sig ikke at blive bekræftet, er staten erstatningsansvarlig efter dansk rets almindelige retsgrundsætninger.

Såfremt produktet viser sig at være til fare og derfor skal destrueres eller lignende, vil det medføre administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige i forbindelse med udstedelse af forbud/påbud samt opfølgning på sagen og kontrol af, at en evt. destruktion har fundet sted. Det er ikke muligt på forhånd at vurdere konsekvenserne, da det ikke er muligt at forudse, om der vil opstå situationer, der kræver forbud/påbud, men antallet af sager forventes at være begrænsede.

Hvis den undersøgelse af indholdet af urenheder og hjælpestoffer i gødning, som fødevareministeren, jf. indledningen til de almindelige bemærkninger, agter at iværksætte, afdækker problemer med uønskede indholdsstoffer og urenheder i produkterne, kan det få konsekvenser for økonomi og administration, som ikke er inkluderet i tabel 1.

Der kan blive behov for at fastsætte regler om produktion (§ 1, stk. 1), f.eks. regler om adskillelse og rengøring af produktionslinier, og det vil medføre øgede omkostninger til kontrol og sagsbehandling. Følgende skøn forudsætter, at kontrollen vil omfatte 15 virksomheder af 3 AC-timer af 600 kr. og 7 kontrollørtimer af 450 kr./time alias ca. 75.000 kr. årligt.

Hvis konsekvensen af en undersøgelse bliver fastsættelse af grænseværdier for uønskede indholdsstoffer og forureninger, vil det medføre øgede omkostninger til kontrol af gødningens kvalitet (§ 3, stk. 1, nr. 1.), herunder udvikling af analysemetoder.

Det er ikke muligt, på nuværende tidspunkt nærmere at beskrive, hvilke nye stoffer, der skal kontrolleres fremover. Det forudsættes her, at der bliver tale om analyse af metaller og 1-2 organiske stoffer.

Såfremt det forudsættes, at en eventuel udvidelse af den årlige kontrol vil omfatte 400 prøver (gødning, jordforbedringsmidler m.m.) og det lægges til grund at omkostningerne ved analyse af prøverne udgør 2.000 kr. pr. prøve, vil dette svare til en meromkostning på 800.000 kr. årligt. I de anførte omkostninger pr. prøve indgår omkostninger til dækning af analyser foretaget af laboratorier uden for Fødevareministeriet. Det forudsættes, at der skal bruges 250 AC-timer af 600 kr. til sagsbehandling, svarende til 150.000 kr. Den årlige omkostning til den udvidede kontrol af prøver skønnes under disse forudsætninger således at udgøre i alt 950.000 kr.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget viderefører i vidt omfang de gældende regler, og der skønnes kun at være begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Ifølge gældende lovs § 1, stk. 1, kan fødevarerministeren fastsætte bestemmelser om opbevaring og salg.

De kommende regler om forbud mod salg af gødninger med ammoniumnitrat svarende til 28 pct. kvælstof eller mere vil medføre en begrænset administrativ byrde for virksomhederne, idet forhandlere m.m. i henhold til de kommende regler skal sikre, at ammoniumnitratgødninger med over 28 pct. kvælstof kun sælges til momsregistrerede jordbrugere. Verifikationen kan fås ved telefonisk henvendelse til SKAT. Samtidig vil der blive fastsat regler om, at forhandlere m.m. skal registrere CVR-nummeret på fakturaen.

Med forslaget udvides lovens anvendelsesområde i § 1, stk. 1, til også at omfatte produktion, køb, distribution, import og eksport. Som det fremgår af bemærkningerne til forslagens § 1, afhænger udnyttelsen af hjemlen til regulering af produktion, distribution m.v. i vidt omfang af resultatet af fødevarerministerens kortlægning over indhold af uønskede stoffer m.m.

Hvis der bliver tale om at pålægge virksomheder at indrette produktionen, så den opfylder krav, der skal forebygge forurening og sikkerhedsrisici, vil det medføre øgede omkostninger for virksomhederne.

Det er ikke muligt at skønne over niveauet for de investeringer, der i givet fald skal gennemføres i virksomhederne.

Det vurderes dog, at erhvervet allerede på nuværende tidspunkt i stor udstrækning arbejder med kvalitetsstyringssystemer, der modsvarer de krav, der kunne tænkes fastsat, idet de allerede i dag i vidt omfang arbejder i henhold til internationale standarder og retningslinier.

Regler om distribution til forebyggelse af forurening kan give økonomiske konsekvenser for transportbranchen, som kan blive pålagt at rengøre lastbiler, før de må benyttes til transport af gødning m.m.

Rengøring af et transportmiddel skønnes afhængig af transportmidlet at udgøre fra ca. 1.000-2.000 kr. eksklusiv moms, heri er indregnet, at chauffør og køretøj er uvirksomme i ca. ½ time.

Det er ikke muligt på forhånd at vurdere omfanget.

Såfremt der fastsættes grænseværdier for tungmetaller eller lignende, vil det medføre administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervet. Dette vil omfatte forhandlere m.v., der skal sikre, at grænseværdierne overholdes. Der vil eventuelt være en afledt effekt for brugere, der kan komme til at betale en højere pris for gødninger m.m.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at skønne omfanget af de konsekvenser, som eventuelle grænseværdier vil få, da området endnu ikke er undersøgt.

Forslagets § 3, stk. 1, nr. 4, om registrering af produktionsvirksomheder, forhandlere, herunder mellemlandere, og importører vil medføre en mindre administrativ omkostning for virksomhederne. Det er imidlertid hensigten, i det omfang registrering findes nødvendig, i størst muligt omfang at udnytte data, der er indberettet til anden myndighed. For erhvervet vil bestemmelsen kun have ringe betydning, idet de fleste virksomheder allerede er registreret. Det er hensigten, at virksomhederne skal kunne foretage registreringen elektronisk via en hjemmeside under Fødevarerministeriet.

Efter forslaget til § 3, stk. 1, nr. 5, vil det blive fastsat at regnskabet fremover skal indeholde oplysninger om produkternes oprindelse. Dette formodes allerede at være inkluderet i regnskabet og vil derfor ikke medføre en yderligere administrativ byrde.

Forslaget i § 5 om hjemmel til at forbyde salg og anvendelse af et produkt, der efter en begrundet mistanke kan udgøre en fare for menneskers, dyrs eller planter sundhed eller for miljøet, indtil resultatet af en iværksat undersøgelse foreligger, kan medføre administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervet. Omfanget af konsekvenserne vil bl.a. afhænge af partiets størrelse og undersøgelsens varighed.

I § 6 er der foreslået en hjemmel til, at fødevareministeren kan meddele forbud og påbud, som er nødvendige for overholdelse gældende lovgivning. Dette forslag kan medføre administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervet. Omfanget af konsekvenserne vil være afhængig af sagen og omfanget af en evt. tilbagetrækning af forurenede gødning. De foranstaltninger, der påbydes, vil ske i overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip.

Hvis der findes et meget giftigt stof i en gødning, som gør det nødvendigt at trække gødning hjem fra landbrug, vil det give store omkostninger. Hvis det f.eks. forudsættes, at der er tale om en hel skibsladning på 2.000 tons, vil værdien af gødningen være ca. 3 mio. Hertil skal lægges udgifter til transport, returnering, destruktion, opblanding eller lignende. Hvis virksomheden ikke har haft adskilt partier af gødningen, kan der blive tale om endnu større mængder.

Iværksættelse af yderligere aktiviteter i medfør af lovforslaget, vil medføre en mindre meromkostning for erhvervet.

Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervs-Regulering med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. Styrelsen vurderer:.....

8. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

9. Miljømæssige konsekvenser

Den gældende lovgivning angiver ikke konkrete miljöhensyn, mens forslaget bestemmer (i § 5), at produkterne ved hensigtsmæssig anvendelse ikke må udgøre en fare for miljøet. Ifølge bemærkningerne til gældende lovgivning (1992) skal loven dog medvirke til at sikre, at der ikke tilføres jord og grundvand helbreds- eller miljøskadelige stoffer. EU's gødningsforordning har siden 2003 krævet, at gødningerne ved normal brug ikke måtte være til fare for miljøet. Der har derfor i en årrække eksisteret forskellig hjemmel til at tage miljöhensyn.

Som led i det øgede fokus på miljöhensyn agter fødevareministeren at undersøge indholdet af uønskede indholdsstoffer og urenheder i gødning. Afhængig af undersøgelsens resultat, kan undersøgelsen danne baggrund for fastsættelse af grænseværdier, som på sigt vil mindske belastningen af miljøet. Grænseværdier kræver imidlertid notificering i EU i henhold til informationsproceduredirektivet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 22. juni 1998 nr. 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter.

10. Forholdet til EU-retten

For visse gødningsprodukter (EF-gødninger) er reglerne fuldt harmoniseret.

Fastsættelse af regler, der begrænser mulighederne for at sælge ammoniumnitratholdig gødning, vil kræve underretning af EU-Kommissionen under iagttagelse af informationsproceduredirektivet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 22. juni 1998 nr. 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter. Herudover vil udmøntningen af øvrige bemyndigelser i lovforslaget kunne nødvendiggøre underretning af EU-Kommissionen. Dette vil blive vurderet i forbindelse med udstedelse af reglerne.

11. Kommunikationsplan

For at sikre den bedst mulige kommunikation til erhvervet, vil der forud for lovens ikrafttræden blive udarbejdet en kommunikationsplan. Planen vil blive drøftet i relevante fora, herunder med medlemmerne af det eksisterende Gødningsudvalg.

Herudover vil der blive informeret om lovens indhold i et nyhedsbrev samt på Fødevareministeriets hjemmeside.

12. Lovovervågning

Forslaget indstilles til lovovervågning med henblik på at vurdere, om moderniseringen og den tilpasning, der er indeholdt i loven, har den tilsigtede virkning. Fødevareministeren vil parallelt med lovforslagets fremsættelse iværksætte en kortlægning af indhold af uønskede indholdsstoffer og urenheder i gødninger m.m.. Lovens effekt, herunder en vurdering af om der er behov for yderligere tiltag i lyset af den nævnte kortlægning, vil blive foretaget senest 3 år efter lovens ikrafttræden.

13. Høring

Lovforslaget har været i høring hos følgende organisationer:

DAKOFA, DAKOFO, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Erhvervsfrugtavl, Dansk Gartneri, Dansk Golf Union, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Juletræsdyrkerforening, Dansk Landbrug, Dansk Landbrugsrådgivning – Landscentret, Dansk Skovforening, Dansk Transport og Logistik (DTL), Danske Anlægsgartnere, Danske Havecentre, Datatilsynet, DANVA, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL), Den Lokale Andel, Det Danske Haveselskab, DLA Agro, Erhvervsorganisationen HTSI, Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering, Forbrugerrådet, Foreningen af Danske Jordbrugskalkværker, Foreningen af Danske Mosebrugere, Frie Bønder Levende Land, Friluftsrådet, Frøsektionen, HTS-A Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen, International Transport Danmark (ITD), Kolonihaveforbundet, Landbrugsrådet, Skovdyrkerforeningerne, Udvalget for gødning m.m., WWF, Økologisk Landsforening.

15. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat og kommuner	Ingen	Ingen, idet området er gebyrfinansieret
Administrative konsekvenser for stat og kommuner	Ingen	Begrænset øgede administrative omkostninger som følge af registrering af virksomhederne samt øget kontrol i forbindelse med sporbarhed og forbud mod salg af ammoniumnitratgødning til private
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Begrænsede omkostninger til dækning af den øgede kontrol
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Begrænsede som følge af krav om registrering og forbud mod salg af ammoniumnitratgødning til private
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Fastsættelse af grænseværdier for uønskede indholdsstoffer og urenheder vil kunne have en begrænset positive betydning for miljøet	Ingen
Forholdet til EU-retten	Fastsættelse af regler der begrænser mulighederne for at sælge ammoniumnitratgødning vil kræve under-	

	retning af EU-Kommissionen under iagttagelse af informationsproceduredirektivet jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv. Herudover vil udmøntningen af øvrige bemyndigelser i lovforslaget, kunne nødvendiggøre underretning af EU-Kommissionen.
--	---

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Ifølge gældende lovs § 1, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte bestemmelser om opbevaring og salg. Med forslaget udvides lovens anvendelsesområde fra alene at omfatte regulering af produktet og salg heraf til også at omfatte produktion, køb, distribution, import, herunder indførsel og eksport. Reguleringen vil endvidere kunne omfatte varer og produkter, der indføres fra andre EU-medlemstater, og som ikke er omfattet af EU-harmoniseringen.

I takt med, at der i EU-sammenhæng generelt søges skabt øget sikkerhed for menneskers og dyrs sundhed, ligesom hensynet til miljøet spiller en stadig større rolle, fokuseres der i stigende omfang på regulering af produktionsmetoder, frem for alene på kontrollen med det færdige produkt.

Da gødning og jordforbedringsmidler m.m. kan blive forurenede med stoffer, der kan udgøre en potentiel risiko for menneskers, dyrs eller planters sundhed eller for miljøet, er det hensigtsmæssigt, at det også på dette område bliver muligt at regulere produktionsmetoder. Der vil således, hvis resultatet af den kortlægning af indholdet i gødninger, som fødevareministeren har iværksat, viser et behov herfor, kunne stilles krav om adskillelse i produktionsfasen. Samtidig vil der kunne fastsættes regler om rengøring af produktionslinier mellem de forskellige produktionsserier.

Der eksisterer retningslinier, udarbejdet af europæiske producentsammenslutninger, hvoraf fremgår hvilke gødningstyper, der bl.a. af sikkerhedshensyn m.m. ikke bør sammenblandes.

Produktionen i Danmark består primært af flydende, uorganiske gødninger, organiske gødninger og blandinger af faste gødninger. Herudover produceres jordforbedringsmidler m.m.

Med forslaget i stk. 1 bliver det fremover muligt at fastsætte regler for opbevaring af gødning og jordforbedringsmidler m.m. i alle led fra fremstilling til sidste handelsled. Det vil også være muligt at omfatte distributionsleddet herunder transport. Det kan være relevant at fastsætte særlige regler for opbevaring af gødning og jordforbedringsmidler m.m. f.eks. således, at produkterne beskyttes mod fugt, der kan påvirke strøbarheden. Endvidere vil transport af gødning i en lastbil, der tidligere har været anvendt til transport af f.eks. dieselolie kunne forbydes, med mindre lastbilen er blevet tilstrækkeligt rengjort.

Med forslaget til stk. 1 vil der kunne fastsættes regler om salg, køb, distribution, import og eksport af alle produkter omfattet af loven, herunder forbud mod køb og salg, samt mod import eller eksport. Derved kan det bl.a. sikres, at et produkt, der ikke overholder bestemmelser fastsat efter loven eller i forordninger, eller som udgør en risiko for menneskers, dyrs eller planters sundhed eller for miljøet, omsættes, herunder i forbindelse med eksport eller reeksport. Der vil endvidere med hjemmel i bestemmelsen som hidtil kunne stilles krav om, at der er en i Danmark bosiddende repræsentant, der er ansvarlig for produktet, således at eventuel retsforfølgning kan finde sted.

Herudover vil det med hjemmel i bestemmelsen være muligt at forbyde køb og salg af produkter, der udgør en sikkerhedsrisiko for landet. Der vil således f.eks. kunne fastsættes regler om forbud mod salg til private brugere af visse ammoniumnitratholdige gødninger, ligesom der vil kunne sættes krav om at salg alene må ske på særlige betingelser eller vilkår. Der vil f.eks.

kunne fastsættes bestemmelser om, at salg af særlige typer af gødning kun må ske til virksomheder, der er momsregistrerede. Vurderingen af, hvorvidt en gødningstype eller produkt udgør en sikkerhedsrisiko for landet, vil bero på oplysninger fra Politiets Efterretningstjeneste (PET).

Fastsættes der regler om salg, vil disse som hidtil blive fastsat således, at reguleringen omfatter enhver form for overdragelse med eller uden vederlag, herunder udbud til salg, avertering, skiltning, fordeling eller anden form for overdragelse.

Det fastsættes i forslaget til stk. 1, nr. 1-5, hvilke produkttyper loven finder anvendelse på. Formuleringen svarer til formuleringen i den gældende lovs § 1, stk. 1. Loven vil således som hidtil finde anvendelse på gødninger, komposteringspræparater, voksemedier og produkter til fremme af optagelsen af næringsstoffer.

Grænserne mellem de enkelte produktgrupper er flydende, da meget afhænger af, hvordan produktet agtes solgt, og hvordan det anvendes. I tvivlstilfælde afgøres produktkategoriseringen af myndighederne i forbindelse med anmeldelse af produktet.

Primærprodukter, det vil sige husdyrgødning og lignende, der overdrages direkte fra produktionsejendommen til brugeren af gødning, er ikke omfattet af loven. Som det fremgår af afsnittet om lovforslagets indhold i de almindelige bemærkninger, er dette reguleret andet steds. Såfremt husdyrgødning undergår en teknisk behandling med henblik på at kunne omsættes som handelsgødning, vil produktet blive omfattet af lovens bestemmelser.

For så vidt angår affald fra husholdninger, institutioner og virksomheder, herunder biologisk behandlet affald, processpildevand og spildevandsslam, der påtænkes anvendt til jordbrugsforhold, reguleres disse af Miljøministeriets bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål nr. 623 af 30. juni 2003 (Slambekendtgørelsen). Kravene til produkternes indhold, sammensætning og kvalitet, herunder fastsættelse af grænseværdier, og de dertil knyttede analysemetoder, er fastsat i henhold til denne regulering. Tilsynet med kvaliteten af kommunalt spildevandsslam og kompostet husholdningsaffald er imidlertid uddelegeret til Fødevarerministeriet.

Til stk. 2

Med forslaget til stk. 2 bemyndiges fødevarerministeren til at bestemme hvilke produkter, der er omfattet af lovgivningen. En tilsvarende bestemmelse findes i § 1, stk. 2, i den gældende lov om gødning og om jordforbedringsmidler m.v.

Bestemmelsen vil kunne finde anvendelse på produkter, der sælges til andre formål, men som i stedet eller samtidig anvendes til gødning, jordforbedringsmidler, voksemedier m.m. Som eksempel kan nævnes et produkt, der indeholder kobbersulfat til bekæmpelse af mos, men som samtidig indeholder plantenæringsstoffer. Et andet eksempel er stenuld, som produceres i to kvaliteter, én beregnet til isolering af huse, og én beregnet som voksemedie i drivhuse. Hvis stenulden skal anvendes som voksemedie, skal produktet opfylde gødningslovens bestemmelser. Det vil f.eks. betyde, at næringsindhold m.v. skal være deklareret, og at produktet ikke ved normal anvendelse må have en skadelig virkning for mennesker, dyr eller planters sundhed eller for miljøet.

Til § 2

Til stk. 1

Bemyndigelsen i forslaget til § 2 er en præcisering af hjemlen i den gældende lovs § 1, stk. 3, til at fastsætte bestemmelser til gennemførelse af forskrifter fastsat af EU. Den foreslåede formulering svarer til bestemmelser, der findes i adskillige andre love inden for Fødevarerministeriets område.

Med bestemmelsen i 1. pkt. bemyndiges fødevarerministeren til at fastsætte regler eller træffe bestemmelser med henblik på gennemførelsen af direktiver og beslutninger om forhold omfattet af loven. Bemyndigelsen til fødevarerministeren til at træffe konkrete bestemmelser forudsættes anvendt i tilfælde af, at der f.eks. skal gennemføres EU-beslutninger om hastende foranstaltninger, og hvor der ikke er tid til at afvente udstedelse af generelle regler. Denne del af bestemmel-

sen forventes kun at blive bragt i anvendelse rent undtagelsesvis. Et eksempel på, hvor der kunne opstå behov for at bringe bestemmelsen i anvendelse, kunne være ved fund af atmosfærisk nedfald fra tidligere atomprøvesprængninger i områder, hvorfra der importeres gødning.

De i 2. punktum nævnte forordninger er efter EF-traktatens artikel 249 umiddelbart gældende i medlemsstaterne. Det kan dog være nødvendigt eller hensigtsmæssigt at udstede nationale regler til supplerende af en forordnings bestemmelser, f.eks. hvis forordningen giver medlemsstaterne adgang til at vælge mellem flere angivne løsninger. Der kan desuden være tale om udstedelse af regler af mere administrativ art, f.eks. om administrerende myndighed, ansøgningsprocedurer, kontrol, tilsyn mv.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 betyder, at såfremt retsakten indeholder adgang for medlemsstaterne til at fravige retsakten, for så vidt angår forhold omfattet af loven, er fødevareministeren bemyndiget til at afgøre, om adgangen skal udnyttes. Det indebærer, at såfremt en retsakt åbner adgang for medlemsstaterne til at fravige retsakten ved at fastsætte afvigende regler, er fødevareministeren bemyndiget til at afgøre, om og på hvilken måde denne adgang skal udnyttes.

Til § 3

Forslaget til § 3 er i hovedtræk en videreførelse af bestemmelserne i den gældende lovs § 1, stk. 3, nr. 1-4.

Til nr. 1

Efter forslaget til nr. 1, er det muligt at fastsætte regler om produkternes indhold, sammensætning og kvalitet. Bestemmelsen svarer til § 1, stk. 3, nr. 3, i den gældende lov. Der vil således som hidtil kunne fastsættes kvalitetsnormer, herunder normer for findelingsgrad, strøbarhed, ensartethed, detonerbarhed (risiko for sprængfare) og for indhold af plantenæringsstoffer (kvælstof og lign.).

Der har indtil videre ikke været fastsat normer for strøbarhed og ensartethed. Det er relevante kvalitetsparametre, men det har hidtil været reguleret af markedet. For EF-gødningers vedkommende er der i gødningsforordningen (jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger, EUT 2003, L 304, s. 1) fastsat krav til indhold af plantenæringsstoffer og for visse gødninger til findelingsgrad, hjælpestoffer og detonerbarhed. For øvrige gødningstyper er kravene fastsat i gødningsbekendtgørelsen.

Af bemærkningerne til forslaget til gældende lov (L 83 fra 1991, FT 1991-1992, A, s. 1803) fremgår det, at der med hjemmel i bestemmelsen ville kunne fastsættes grænser for indhold af f.eks. tungmetaller, radioaktive stoffer m.m.

Der har hidtil manglet faglig viden om indholdet af sådanne uønskede indholdsstoffer og urenheder i gødning m.m., idet fokus har været på indhold af plantenæringsstoffer.

Fødevareministeren agter derfor som nævnt i indledningen til de almindelige bemærkninger med henblik på en fokuseret indsats på dette område at iværksætte en undersøgelse af indholdet af hjælpestoffer og urenheder, f.eks. tungmetaller i gødning og andre produkter omfattet af loven. I den forbindelse vil der skulle udvikles og implementeres en del nye analysemetoder. Resultatet af en undersøgelse kan blive, at der er stoffer i gødning m.m., som vurderes at udgøre en risiko for mennesker, dyr, planter eller miljø. I så fald kan der være behov for at indføre grænseværdier. På tilsvarende vis vil der kunne opstå behov for at fastsætte grænseværdier for nødvendige næringsstoffer (f.eks. kobber), som ved et højt indhold kan udgøre en risiko.

Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse vil der kunne fastsættes sådanne grænseværdier. Udnyttelse af bestemmelsen i denne sammenhæng vil forudsætte forudgående notifikation af EU-Kommissionen i henhold til informationsproceduredirektivet (jf. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv af 22. juni 1998, nr. 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, EUT 1998, L 204, s. 37). Grænseværdierne skal i givet fald som udgangspunkt omfatte alle produkter omfattet af loven.

Til nr. 2

Det er hensigten at videreføre de gældende regler om pakning og mærkning af gødning og jordforbedringsmidler m.m. jf. forslaget til nr. 2. Reglerne er i dag for nationale gødninger, jordforbedringsmidler m.m. beskrevet detaljeret i gødningsbekendtgørelsen. For EF-gødninger fremgår kravene af gødningsforordningen.

Til nr. 3

Med hjemmel i forslaget til nr. 3 vil der som hidtil blive fastsat bestemmelser om registrering og godkendelse af betegnelse og mærkning m.m.

Efter de gældende regler skal et produkt anmeldes til Fødevareministeriet, før markedsføring påbegyndes. Anmeldelserne skal indeholde en række oplysninger om typebetegnelse, næringsstofindhold herunder mængder og former, handelsnavn og øvrige emballagemærkninger.

Når alle oplysninger er tilfredsstillende og produktets deklaration er godkendt, meddeler Fødevareministeriet, at produktet er anmeldt. Produktet registreres herefter på den fortegnelse over anmeldte produkter, der løbende offentliggøres.

Det er hensigten at videreføre disse bestemmelser uændret, idet reglerne medvirker til at begrænse antallet af produkter, der sælges med ufuldstændige oplysninger. En henvisning til, at selve mærkningen af en vare er godkendt af Fødevareministeriet, vil kun være lovlig, hvis den udformes på en sådan måde, at den ikke kan give brugeren opfattelsen af, at også selve produktet er godkendt af Fødevareministeriet.

Til nr. 4

Som noget nyt foreslås der i nr. 4 indsat hjemmel til, at fødevareministeren kan fastsætte regler om registrering af produktionsvirksomheder, forhandlere og importører af gødning og jordforbedringsmidler m.m.

Efter de gældende regler er det alene produkterne og anmelderne af disse, der skal registreres. Forslaget om en generel hjemmel til at registrere virksomheder, der producerer, forhandler eller importerer produkter skal ses i sammenhæng med udviklingen i EU, hvor det i stigende omfang præciseres, at virksomhederne er ansvarlige for produktet, og at virksomhedens ledelse har ansvaret for at sikre, at de krav i lovgivningen, der er relevante for deres aktiviteter, er opfyldt i alle produktions- og distributionsled. Når det drejer sig om EF-gødninger, fremgår dette ansvar allerede af gødningsforordningen.

Registreringspligten vil omfatte enhver fysisk eller juridisk person, der er ansvarlig for markedsføringen af gødningen, f.eks. producenter, importører, og emballeringsvirksomheder, der arbejder for egen regning. Herudover vil også mellemhandlere og grossister skulle registreres. Derved bliver det muligt at kontrollere, at alle, der håndterer gødning og jordforbedringsmidler m.m. fra fabrikation til sidste handelsled, overholder kravene i lovgivningen.

Det er hensigten i størst muligt omfang at udnytte data, der er indberettet til anden myndighed i forbindelse med registrering af virksomhederne.

Til nr. 5

Forslaget til nr. 5 er i hovedtræk en videreførelse af den eksisterende hjemmel til at fastsætte krav om regnskab over produktion, indførsel, lager og salg.

Oplysningerne i regnskabet danner grundlag for gennemførelse af kontrol, herunder kontrol af, hvorvidt virksomhederne lever op til forpligtelsen i gødningsforordningens artikel 8 om sporbarhed. Efter forordningens bestemmelse skal der føres et register over gødningens oprindelse. Disse registre skal være til rådighed for inspektion fra Fødevareministeriets side, så længe gødningen markedsføres og i en yderligere periode på 2 år derefter.

Kravet om sporbarhed i form af registre over gødningens oprindelse vil også komme til at gælde for nationale gødninger og jordforbedringsmidler m.m. og vil gælde alle led fra produkti-

on til sidste handelsled. Der er således tale om at udvide kravet i gødningsforordningen om sporbarhed til også at omfatte produkter, der ikke er dækket af forordningen.

Registeret kan være i form af regnskaber, som i forvejen skal udarbejdes i henhold til skatte-lovgivningen.

Der kan fastsættes regler om, at det af regnskabet skal fremgå, hvem der sælges til samt i hvilke mængder. Dette kan være relevant i tilfælde af, at der fastsættes begrænsninger ved salg af bestemte produkter f.eks. forbud mod salg af visse ammoniumnitratindholdige gødninger til private.

Efter de gældende bestemmelser skal virksomheder, der har anmeldt gødning og jordforbedringsmidler m.m. til Fødevareministeren, en gang årligt oplyse direktoratet om, hvor store mængder gødning, jordforbedringsmidler m.m., de har solgt det seneste år.

Oplysningerne om virksomhedernes omsætning danner grundlaget for beregning af kontrolafgifter, jf. forslaget til § 9.

Til § 4

Den gældende lov indeholder i § 2 et krav om, at produkter omfattet af loven skal have en dokumenterbar virkning, være af god handelsmæssig kvalitet og ikke ved hensigtsmæssig anvendelse kunne udgøre nogen fare for menneskers, dyrs eller planters sundhed.

I forslaget til § 4, stk. 1, foreslås bestemmelsen udvidet til også at omfatte miljøet. Samtidig er bestemmelsen sprogligt tilpasset således, at den svarer til formuleringen i gødningsforordningen.

Hensynet til miljøet har også hidtil indgået i formålet med loven. Af bemærkningerne til lovforslaget fra 1991 (L 83 fra 1991, FT 1991-1992, A, s. 1803) fremgår således: ” Samtidig skal loven medvirke til at sikre, at der ikke ved anvendelse af produkter omfattet af loven sker en tilførsel til jorden eller grundvandet af helbreds- eller i øvrigt miljøskadelige stoffer og produkter.”

Til § 5

Efter forslaget til § 5 kan fødevareministeren i tilfælde af begrundet formodning om, at et produkt udgør en sikkerheds- eller sundhedsfare for menneskers, dyrs eller planters sundhed eller en risiko for miljøet, forbyde salg og anvendelse af produktet, indtil resultatet af en iværksat undersøgelse foreligger.

Bestemmelsen er ny og svarer til den beskyttelsesklausul, der fremgår af gødningsforordningens artikel 15.

En begrundet formodning vil bygge på oplysninger om tilstedeværelse af risikofaktorer i forbindelse med den pågældende type produkt. Fødevareministeriet vil på baggrund af disse fortage en faglig vurdering af, om der er fare for menneskers, dyrs eller planters sundhed eller for miljøet. En begrundet formodning kan for eksempel bygge på, at der er konstateret radioaktivt udslip eller anden alvorlig forurening i et område, hvorfra et parti gødning og jordforbedringsmidler m.m. stammer.

I sådanne tilfælde vil det være muligt at forhindre, at de pågældende produkter bliver solgt eller anvendt, indtil resultatet af en analyse eller anden form for undersøgelse foreligger. Der vil endvidere kunne stilles krav om, at særlige betingelser er opfyldt, for at produktet kan sælges eller anvendes.

Det fremgår af gødningsforordningens artikel 15, at Kommissionen i fald der er tale om en EF-gødning skal underrettes herom, med henblik på at træffe afgørelse om, hvorvidt det nationale forbud skal ophæves, eller om der udstedes EU- regler.

Til § 6

Til stk. 1

Det foreslås i stk. 1, at fødevareministeren kan nedlægge de forbud og udstede de påbud, der anses for nødvendige for overholdelse af regler fastsat efter loven eller fastsat i medfør af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov.

Det er ikke muligt udtømmende at beskrive, hvori sådanne forbud eller påbud vil bestå. Det strækker sig lige fra forbud mod salg, indtil mærkning af et produkt kan accepteres, til at påbyde tilbagetrækning eller destruktion af partier, der udgør en fare for mennesker, dyr eller planters sundhed, eller udgør en risiko for miljøet.

Virkemidlerne vil blive benyttet i overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip.

Til stk. 2

Efter forslaget til stk. 2 kan fødevareministeren lade foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning, hvis et forbud eller påbud ikke efterkommes inden en nærmere fastsat frist.

Til § 7

Det foreslås, at fødevareministeren som i den nugældende lovs § 1, stk. 3, nr. 5, bemyndiges til at fastsætte regler om kontrol og tilsyn med, at loven eller de i medfør af loven fastsatte regler overholdes. På tilsvarende vis kan der fastsættes bestemmelser om kontrol med overholdelse af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af loven.

Med hjemmel i bestemmelsen kan det f.eks. fastsættes hvilke analysemetoder, der skal anvendes for bestemmelse af næringsstofindhold eller andre egenskaber, som produkterne skal overholde.

Til § 8

Med forslaget til § 8 skabes der hjemmel til, at fødevareministeren eller den, fødevareministeren bemyndiger hertil, i kontroløjemed kan indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder i forbindelse med en generel kontrol med overholdelse af lovens regler. Der kan herunder ske sammenstilling og samkøring af oplysninger, herunder personoplysninger, til kontrolformål. En tilsvarende bestemmelse findes i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (jf. L 62, 2005, FT 2005, A s. 1673).

Kontrolmyndigheden har efter de gældende regler i forvaltningsloven og i lov om behandling af personoplysninger mulighed for at indhente oplysninger i kontroløjemed i enkeltstående tilfælde. Derimod har kontrolmyndigheden ikke uden udtrykkelig lovhjemmel mulighed for at foretage en systematisk sammenstilling og samkøring af de oplysninger, der er indhentet hos andre offentlige myndigheder, med de oplysninger, der findes i ministeriets egne IT-systemer.

Der er således med forslaget tale om en udvidelse af den bestående adgang til indhentning og behandling af oplysninger, som findes hos andre offentlige myndigheder. Baggrunden for forslaget er et ønske om at udvide og forbedre mulighederne for kontrol med overholdelse af reglerne.

Umiddelbart er det hensigten, at bestemmelsen skal sikre, at der kan indhentes indførselsoplysninger fra Skatteministeriet v/SKAT til brug for kontrol af, om der er importører, der ikke er registreret og dermed ikke har anmeldt gødningen. Herudover vil bestemmelsen kunne anvendes i forbindelse med kontrol af, hvorvidt eventuelle begrænsninger i muligheden for at sælge ammoniumnitrat holdige gødninger el.lign. overholdes.

Oplysninger om danske virksomheders enkelte køb i andre EU-lande vil endvidere tilgå Skatteministeriet via et EU-indberetningssystem.

Skatteministeriet modtager således en række oplysninger, som viser, at en virksomhed muligvis har indført gødning fra udlandet. Oplysningerne vil ikke i sig selv kunne vise omfanget af en indførsel, men kan være med til at danne grundlag for den fysiske kontrol på virksomhederne.

Det er hensigten at tilrettelægge administrationen således, at de virksomheder, der berøres af en kontrolordning, i almindelighed gøres opmærksom på myndighedens adgang til at foretage samkøring i kontroløjemed, inden kontrollen iværksættes, og at samkøringen så vidt muligt kun

finder sted, hvis de personer, der omfattes af kontrollen, har fået meddelelse om kontrolordningen, inden de afgiver oplysninger til myndigheden. Fødevareministeriet vil i forbindelse med administration af den foreslåede bestemmelse iagttage de procedurer omkring samkøring og sammenstilling af personoplysninger, der følger af lov om behandling af personoplysninger.

Til § 9

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til bestemmelsen i § 1, stk. 3, nr. 7, i den gældende lov. Kontrol og tilsyn med overholdelse af reglerne om gødning og jordforbedringsmidler m.m. samt administrationen heraf har traditionel været fuldt ud brugerbetalt. Det er hensigten, at dette fortsat skal være tilfældet.

Til stk. 2

Stk. 2 svarer til udformningen af andre bestemmelser i nyere lovgivning inden for Fødevareministeriets område. Rykkergebyret dækker de udgifter, der er forbundet med sagsbehandling af rykkerskrivelser som f. eks. fremsøgning af debitorer, udskrivning, forsendelse, arkivering, telefonekspedition og registrering. Det skønnes, at tidsforbruget ved udsendelse af én rykkerskrivelse udgør ca. 20 minutter svarende til en omkostning på ca. 100 kr. pr. sag.

Til stk. 3

Det foreslås endvidere i stk. 3, at der bliver udpantningsret for foranstaltninger, der udføres i medfør af stk. 2, samt for vedtagne bøder.

Disse bestemmelser har til formål at medvirke til at effektivisere de offentlige myndigheders inddrivelse af restancer hos borgeren. Ud over at effektivisere inddrivelsen, vil bestemmelserne samtidig lette domstolssystemet for civile tvister om mindre beløb og give borgerne opfattelse af en mindre bureaukratisk administration.

Til § 10

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til § 4 i den gældende lov. Bestemmelsen i § 4 blev indsat i loven som konsekvens af den ressortfordeling, der ved oprettelsen af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender blev fastlagt mellem Fødevareministeriet og det nye ministerium (jf. L 122 fra 2005).

Når fødevareministeren uddelegerer sine beføjelser til en institution under ministeriet, kan der med bestemmelsen fastsættes regler om klageadgang, herunder om at klageadgangen afskæres.

For så vidt angår klageadgang, er der med formuleringen givet adgang til helt eller delvist at afskære klageadgangen. Som altovervejende hovedregel vil toinstansprincippet ikke blive fraveget, og klageadgangen tænkes udelukkende afskåret i de situationer, hvor der er tre instanser.

Hvis klageadgangen ikke afskæres, kan indsendelse og behandling af klager reguleres. Der vil eksempelvis kunne fastsættes en frist for udnyttelse af rekursmulighed, krav til klagens form og indhold eller regler om klagens indsendelse.

Der gives med forslaget hjemmel til remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selvom der er indgivet en klage. Myndigheden vil således kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Denne nye afgørelse kan også påklages til rekursinstansen. Det må derfor betragtes som en administrativ lettelse både for myndighederne og for borgerne, at en myndighed har hjemmel til remonstration.

Til stk. 2

Med forslaget til stk. 2, kan fødevareministeren delegere sine beføjelser efter loven til en statslig institution uden for ministerområdet, således at administrationen kan tilrettelægges hensigtsmæssigt uanset ministertilhørsforhold. Hjemlen til uddelegering af kompetence har ikke på nuværende tidspunkt noget konkret anvendelsesområde. Bestemmelsen blev som det fremgår ovenfor indsat i den gældende lov som konsekvens af den ressortfordeling, der blev fastlagt ved oprettelsen af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

Til § 11

Til stk. 1

Med den foreslåede bestemmelse gives der adgang til, at myndigheden kan foretage tvangsindgreb uden retskendelse, idet der er tale om kontrolforanstaltninger, og en domstolsprøvelse derfor i overvejende grad vil blive af formel karakter. En tilsvarende hjemmel findes i den gældende lovs § 3.

Det fremgår af bestemmelsen, at tvangsindgreb kun kan finde anvendelse, hvis det skønnes nødvendigt. Det almindelige proportionalitetsprincip indebærer, at myndigheden er forpligtet til at anvende den mindst indgribende reaktion, som er tilstrækkelig til opnåelse af formålet.

Det har været overvejet at indskrænke anvendelsesområdet for bestemmelserne om kontrolbesøg m.v. Af hensyn til muligheden for at kontrollere, at reglerne for f.eks. ammoniumnitratgødning, der kan udgøre en sikkerhedsfare, er overholdt, og en eventuel fremtidig kontrol med tungmetaller o.lign. er det imidlertid nødvendigt at bibeholde hjemlen. Det vurderes ikke at være hensigtsmæssigt at indskrænke hjemlen.

Med hensyn til de lokaliteter, hvor de kontrollerende myndigheder har adgang til at efterse dokumenter m.v., gælder det, at det f.eks. for mellemhandlere og mindre virksomheder ofte ikke vil være muligt at foretage en opdeling i en forretningsmæssig del og en privat del.

En anden forudsætning for at kunne udføre en effektiv kontrol er, at myndighederne har ret til at gøre sig bekendt med de af loven omfattede personer, virksomheders m.v. skriftlige materiale, herunder materiale i elektronisk form i det omfang, det er nødvendigt for administration og kontrol i henhold til loven og til forordningsbestemmelser omfattet af lovens område. I en række tilfælde vil formålet med den offentlige kontrol forspildes, hvis kontrolmyndigheden skulle afvente retskendelse for, at kontrollen kan gennemføres.

Den foreslåede bestemmelse skal endvidere ses i sammenhæng med bestemmelserne i lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter med senere ændringer. Denne lov indeholder bl.a. regler om myndighedernes pligt til at give underretning til vedkommende borger eller virksomhed forud for et tvangsindgrebs gennemførelse, samt om den fremgangsmåde som forvaltningsmyndighederne skal følge ved iværksættelse af tvangsindgreb uden for strafferetsplejen (kontrolbesøg m.v.).

Til stk. 2

Det fastslås med bestemmelsen, at politiet om nødvendigt skal yde bistand ved kontrollen. Bestemmelsen svarer i øvrigt til bestemmelser i lovgivning inden for Fødevareministeriets område.

Til stk. 3

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 3 skal den, der er omfattet af reglerne i loven, efter anmodning give tilsynsmyndigheden de oplysninger, som har betydning for kontrollen. Oplysninger om økonomiske og regnskabsmæssige forhold kan være et vigtigt led i kontrollen. Kun oplysninger, som er af direkte betydning for kontrollen, kan kræves afgivet. Myndighederne kan vederlagsfrit forlange elektroniske udskrifter og kopier af relevant materiale.

Til stk. 4

Efter stk. 4 kan fødevareministeren eller den fødevareministeren bemyndiger hertil, vederlagsfrit udtage prøver til undersøgelse. Bestemmelsen er en videreførelse af gældende lovs § 3, stk. 1.

Til § 12

Efter den gældende lovs § 1, stk. 3, nr. 5, kan fødevareministeren fastsætte bestemmelser om offentliggørelse af kontrol- og analyseresultater. Der er en lang tradition for, at der på grundlag af denne bestemmelse sker offentliggørelse af alle kontrol og analyseresultater. Navne på dem, der har anmeldt den pågældende gødning, jordforbedringsmiddel m.v., fremgår af offentliggørelsen. Offentliggørelse finder i dag bl.a. sted på Fødevareministeriets hjemmeside.

Med forslaget til § 12 tilpasses bestemmelsen om offentliggørelse således, at den svarer til nyere lovgivning på området.

Der er med ændring af bestemmelsen om offentliggørelse ikke tilsigtet en ændring af den hidtidige praksis.

Til § 13

Til stk. 1

Det foreslås i stk. 1, nr. 1, at overtrædelser eller undladelse af at efterkomme forbud og påbud meddelt efter § 5 eller § 6, stk. 1, kan straffes med bøde. Det foreslås endvidere i stk. 1, nr. 2, at den, der undlader at afgive oplysninger efter § 11, stk. 3, kan straffes med bøde. Endelig foreslås det i stk. 1, nr. 3, at undladelse af at stille bistand til rådighed efter § 11, stk. 3, straffes med bøde.

Til stk. 2

I stk. 2 bemyndiges fødevareministeren til at fastsætte bødestraf for overtrædelse af regler udstedt i medfør af loven. Bestemmelsen giver endvidere mulighed for, at der kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i regler fastsat af Det Europæiske Fællesskab om forhold, der er omfattet af denne lov.

Til stk. 3

Begås en overtrædelse, herunder undladelse af at efterkomme påbud og forbud, af selskaber m.v., foreslås det i stk. 3, at der kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Til § 14

Med forslaget til § 14 skabes der hjemmel til, at fødevareministeren kan meddele administrative bødeforelæg. Det administrative bødeforelæg vil alene kunne anvendes i overtrædelsessager, hvor sagen er klar såvel med hensyn til overtrædelsens indhold, som med hensyn til de retsregler, der er overtrådt. Bødestørrelsen vil blive fastlagt på grundlag af retspraksis. Det er ligeledes, som anført i bestemmelsen, en forudsætning, at den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og er enig i, at sagen kan afgøres med et bødeforelæg.

Administrativt bødeforelæg vil ofte blive opfattet som en mere enkel og mindre belastende afgørelsesform end en indenretlig afgørelse, som involverer såvel politi som retsvæsen. Det findes derfor hensigtsmæssigt, at borgeren i relativt ukomplicerede sager kan vælge mellem de to muligheder. Anvendelsen af administrative bøder indebærer en aflastning af domstolene og tillige en hurtigere afgørelse af sagen.

Retsplejelovens § 924, stk. 2, finder efter bestemmelsen tilsvarende anvendelse ved vedtagelse af administrative bøder. Ifølge denne bestemmelse finder retsplejelovens § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, om indholdet af anklageskrift tilsvarende anvendelse for administrative bøder. Det følger ligeledes af retsplejelovens principper, at modtageren af bødeforelægget ikke er pligtig at udtale sig.

Vedtages et bødeforelæg i rette tid, eller bliver den stedfundne vedtagelse inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning jf. retsplejelovens § 924, stk. 3.

Til § 15

Til stk. 1

Det foreslås, at fødevareministeren kan fastsætte tidspunktet for lovens ikrafttræden, herunder lovens delvise ikrafttræden. Loven er en bemyndigelseslov og detailreguleringen vil finde sted på bekendtgørelsesniveau. Da der er tale om tekniske forskrifter, vil disse gennemførelsesbestemmelser skulle notificeres for EU-Kommissionen i henhold til informationsproceduredirektivet (jf. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv af 22. juni 1998, nr. 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, EUT 1998, L 204, s. 37). Gennemførelsesbestemmelserne vil først kunne træde i kraft, når Kommissionens godkendelse foreligger.

Til stk. 2

Med forslaget til stk. 2 ophæves den gældende lov om gødning og jordforbedringsmidler.

Til stk. 3

I stk. 3 foreslås det, at regler fastsat i medfør af den gældende lov om gødning og om jordforbedringsmidler forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler.

Til § 16

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.